

2023 IN HET KORT

Het zomerseizoen staat weer voor de deur, met voor velen van ons een periode van vakantie en ontspanning voor de boeg.

Een terugblik op het jaar 2023

De onzekerheid in de wereld had en heeft een belangrijke impact op de wereldwijde economie en op financiële markten. Daarom moeten we zorgen dat we zo goed mogelijk bestand zijn tegen schokken. Dit is voor ons pensioenfonds altijd belangrijk. En wordt nog eens extra belangrijk als we straks overgaan naar de nieuwe regels voor pensioen.

Op weg naar de nieuwe pensioenregeling

De Wet toekomst pensioenen (Wtp) geldt vanaf 1 juli 2023. Alle pensioenregelingen in Nederland moeten uiterlijk op 1 januari 2028 zijn omgezet naar de nieuwe regels voor pensioen. Wij zelf willen op 1 januari 2027 klaar zijn. De voorbereiding is in 2023 al gestart. De werkgevers en vakbonden werken nu aan het transitieplan waarin ze keuzes maken voor de nieuwe pensioenregeling. Sociale partners maken deze keuzes zorgvuldig, want pensioen is een belangrijke arbeidsvoorwaarde. Als pensioenfonds bereiden we ons nu al goed voor op de nieuwe regeling.

Financiële situatie

Begin 2023 konden we de pensioenen met 3,39% indexeren, en op die manier zoveel als mogelijk binnen ons fonds laten meegroeien met de gestegen prijzen. Helaas was er op 1 januari 2024 geen indexatie mogelijk. We stonden er financieel wel iets beter voor, maar voor de indexatie moesten we op basis van ons reglement kijken naar de CBS-prijsindex van oktober 2022 tot oktober 2023. In die periode daalde de prijsindex juist, vooral omdat de prijzen voor gas en stroom daalden. De prijzen van boodschappen en andere consumptiegoederen stegen daarnaast wél, maar de totale index niet. Daarom konden we de pensioenen niet indexeren. We snappen maar al te goed dat dit tegenvalt. Maar we konden gelet op de "indexatiespelregels" in ons reglement helaas niets anders doen.

Waardering voor duurzaam beleggen

Duurzaamheid is voor ons fonds een belangrijk thema, dat was ook zo in 2023. Duurzaam beleggen draagt op de lange termijn ook bij aan ons rendement. En we kregen opnieuw erkenning. In 2023 zijn we voor het tweede jaar op rij uitge-

roepen tot het best presterende kleine pensioenfonds op het gebied van duurzaam beleggen. Daar zijn we enorm trots op! Het is een extra stimulans om op de ingeslagen weg door te gaan. Bovendien wil de meerderheid van onze deelnemers ook graag dat het pensioengeld maatschappelijk verantwoord wordt belegd.

Goed op koers voor de toekomst

De voorbereidingen op de implementatie van de nieuwe pensioenregeling zijn in volle gang. Met onze aanpak van duurzaam beleggen sorteren we verder voor op de toekomst. Het bestuur, de Raad van Toezicht en het verantwoordingsorgaan zijn heel 2023 op volle sterkte geweest. Het pensioenbureau is versterkt met een aantal specialisten en we hebben belangrijke stappen gezet om de kwaliteit van onze IT naar een hoger niveau te tillen. Ook dat is nodig om vol vertrouwen het nieuwe pensioen straks te kunnen uitvoeren.

In een turbulente wereld willen we een robuust pensioenfonds zijn, dat onder alle weersomstandigheden koers kan houden. Het bestuur wenst je een mooie zomer.

Margreet Oostenbrink

Voorzitter Pensioenfonds SNS Reaal

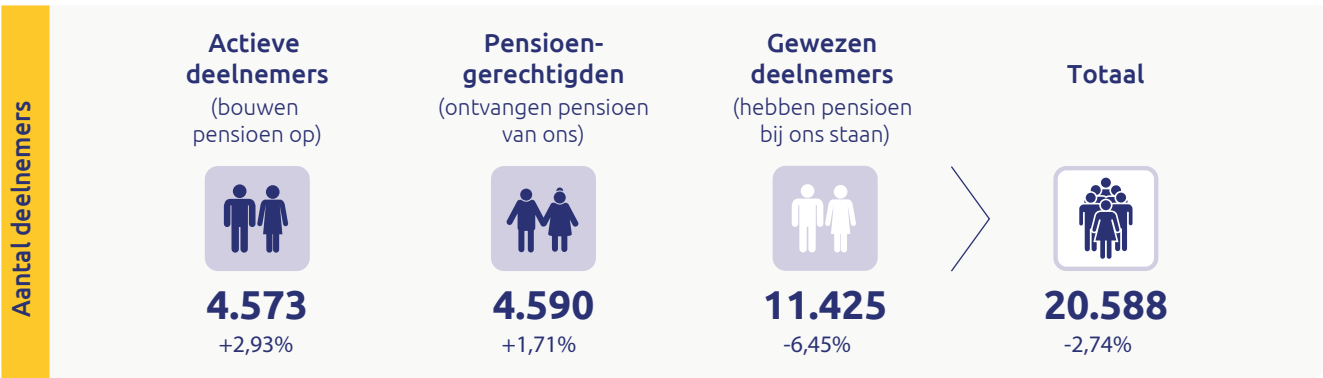
Jaarverslag 2023

Wil je meer weten over het pensioenfonds in 2023? Lees dan ons jaarverslag op pensioenfonds-snsreaal.nl/nieuwsbrief2024 of scan de QR-code

2023 in beeld

* vergeleken met 2022

Het aantal actieve deelnemers is in 2023 licht gestegen. Dit zien we ook terug als we de premie vergelijken met de uitkeringen. De feitelijke premie neemt af en de uitkeringen stijgen in de afgelopen jaren.

Op 1 januari 2023 indexeerden wij de pensioenen met 3,39%. In 2023 is de financiële positie van ons pensioenfonds licht verbeterd. Toch konden wij de pensioenen op 1 januari 2024 niet opnieuw indexeren. Zoals Margreet in het voorwoord al aangaf kwam dit omdat de CBS-prijsindex van oktober 2022 tot oktober 2023 daalde. En bij een daling van het prijsindexcijfer mogen we volgens het reglement de pensioenen niet indexeren.

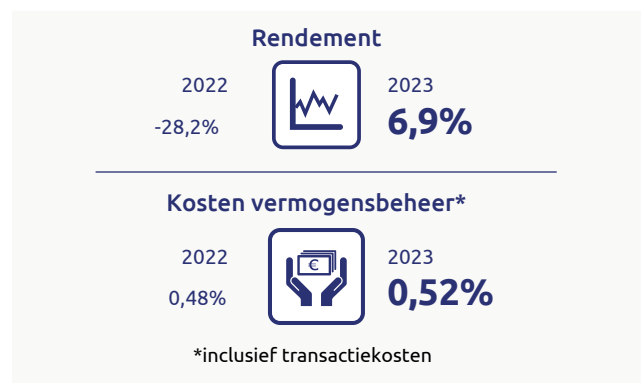
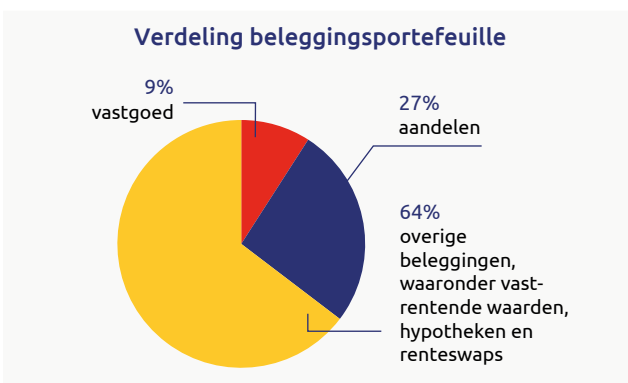
Ontvangen premie (miljoen)

Pensioenuitkeringen (miljoen)

Indexatie per 1 januari 2024

‘Door Sanne denk ik meer na over pensioen, voor later én nu’

Pensioenfonds SNS REAAL komt in 2024 naar je toe! Zo houden we in 2024 deelnemerspanels. In zo'n panel gaan we in gesprek met deelnemers en vooral goed luisteren wat er leeft. Want we willen de communicatie verder verbeteren. De juiste informatie op het juiste moment. In deze nieuwsbrief praten we met Mark van Lierop. Wat was zijn hoogtepunt van 2023? En denkt hij weleens na over zijn pensioen?

Hoi Mark, wat was voor jou het hoogtepunt van 2023?

Dat was zonder twijfel de zwangerschap van mijn partner Marjolein! In januari is onze prachtige dochter Sanne geboren.

Je bent nog jong, 38 jaar.

Denk je weleens na over je pensioen?

Tot nu toe niet echt. Ik heb ook nog zo'n dertig jaar werken voor de boeg. Eerlijk gezegd ben ik er niet zo mee bezig.

Snap ik hoor. Maar het pensioenfonds heeft ook wat voor je geregeld als je onverwacht komt te overlijden. Zodat je je partner en je dochter niet onverzorgd achterlaat.

Ja, sinds de geboorte van Sanne ben ik daar wel meer over gaan nadenken. Wat als er met een van ons iets gebeurt? Fijn dat het pensioenfonds daar ook een voorziening voor heeft. De pensioenregeling is voor later én voor nu.

We vertellen bijvoorbeeld ook hoe we omgaan met duurzaamheid in onze beleggingen. Ben jij met dat onderwerp bezig?

Als het kan ga ik met de fiets naar kantoor. We hebben allebei een elektrische auto. Er liggen zonnepanelen op het dak en we denken na over een warmtepomp. Je moet toch de wereld netjes achterlaten voor de generaties die na je komen. Ook daar zijn we na de komst van Sanne bewuster mee bezig. Dus ik ben er wel voor dat het pensioenfonds duurzaam belegt.

Het is best lastig om belangrijke pensioeninformatie onder de aandacht te brengen bij deelnemers. Hoe krijgen we jouw aandacht?

Ik denk dat het vooral persoonlijker moet. Als ik een bericht krijg waarin staat: 'Hé Mark, je hebt nu een dochter, gefeliciteerd! Misschien goed om even te lezen wat dat met je pensioen te maken heeft'. Dat zou me meer triggeren dan een algemene mail. Ik heb bijvoorbeeld ooit één keer ingelogd op de website van het pensioenfonds. Maar als er een concrete aanleiding is, of als ik er relevante informatie kan vinden wanneer er iets in mijn leven verandert, dan ga ik wel opnieuw kijken.

Dat zou ik zeker doen. Je kunt daar bijvoorbeeld zien wat je verwachte pensioen is. En ook hoe het zit met het partner- en wezenpensioen. Je kunt dan tot de conclusie komen dat het misschien goed is om naast het pensioen bij ons pensioenfonds nog iets extra's te regelen. Zodat je ook later het leven kunt leven zoals je wenst. Daar kun je niet vroeg genoeg mee beginnen.

We denken ook na over het organiseren van workshops. Zoals over het gebruiken van je persoonlijke pensioenomgeving op de website. Zou je je daarvoor opgeven?

Dat hangt van het onderwerp af. Of het op dat moment voor mij toegevoegde waarde heeft. Dat zou bijvoorbeeld ook gelden voor informatie over de nieuwe pensioenregeling. Ik wil vooral weten wat alles concreet voor mij betekent.

Om goed aan te sluiten bij jouw persoonlijke situatie zijn die contactmomenten rond zogenaamde life events belangrijk. Denk aan mensen die nieuw in dienst komen, trouwen, kinderen krijgen of een bepaalde leeftijd bereiken.

Of als ik 25 jaar in dienst ben, dat hoop ik wel te halen. Als ik dan bericht krijg wat het voor mijn pensioen betekent? Dan beloof ik dat ik dat aandachtig ga lezen.

Bedankt Mark voor jouw tips. Daar gaan we mee aan de slag!

Mark van Lierop is solution architect bij Identity en Access Management. Met zijn collega's zorgt hij ervoor dat iedereen veilig kan werken.

Meggie Senders is communicatieadviseur bij het pensioenfonds. Dit bureau ondersteunt het bestuur van ons pensioenfonds.

Opnieuw succesvol in duurzaam beleggen!

Het pensioenfonds belegt de premies die jij en jouw werkgever betalen voor jouw pensioen. Zo kunnen wij jouw pensioen laten groeien. Beleggingen zijn investeringen in bijvoorbeeld bedrijven of overheden. Dit kan winst opleveren, maar ook verlies. Ons doel is om, binnen onze randvoorwaarden en beleid, op langere termijn een zo hoog mogelijk rendement op onze beleggingen te halen. Zo kunnen wij jouw pensioen blijven betalen.

Duurzaam beleggen

Beleggen willen we op een manier doen die goed is voor mens, milieu en maatschappij. Hiermee voldoen we ook aan jullie wens over het maatschappelijk verantwoord beleggen van pensioengeld. Uit het onderzoek van december blijkt een meerderheid van jullie dit erg belangrijk te vinden. Om hier invulling aan te geven heeft het bestuur haar ambities vastgelegd. Het streven is om, binnen de omvang van het fonds, in de monitor van VBDO koploper te zijn op het gebied van duurzaam beleggen.

Duurzaamheid blijft belangrijk

In 2023 zijn de doelen van de ambitie koploper verder bereikt. De portefeuille van bedrijfsobligaties bestaat nu helemaal uit groene en sociale obligaties. Het landenbeleid is verder uitgewerkt. Meerderheidsbelangen van ongewenste overheden in bedrijven nemen we niet meer op. Ook in 2024 blijven we ons richten op duurzaamheid.

We maken onze ambitie om koploper te zijn waar!

Voor het 2e jaar op rij zijn we uitgeroepen tot het best presterende kleine pensioenfonds (minder dan € 5 miljard aan beheerd vermogen) op het thema duurzaam beleggen. Hier zijn we enorm trots op. Zowel in het beleid als in de portefeuille brachten wij verbeteringen aan en dat leidde tot dit mooie resultaat.

Beleggen in 2023

De beleggingsresultaten komen overeen met de verwachtingen op basis van het gekozen risicoprofiel en de strategische beleggingsmix. We spreiden onze beleggingen over verschillende soorten, zoals bijvoorbeeld aandelen en obligaties. Eén van die soorten, vastgoed, deed het in 2023 helaas minder goed. Het behaalde beleggingsrendement bleef achter bij de benchmark. Dit kan gebeuren, risico's horen bij beleggingen. Toch blijft het belangrijk om onze beleggingen te spreiden. In het jaarverslag gaan we hier dieper op in.

Meer weten?

Wil je meer weten over onze beleggingen en het thema duurzaamheid? Lees dan in het najaar het MVB (Maatschappelijk Verantwoord Beleggen) jaarverslag. Houdt onze [website](#) en de nieuwsberichten in de gaten.

Wat is wat?

Landenbeleid

In het landenbeleid staat in welke landen wij wél of juist niet willen beleggen, bijvoorbeeld als een land mensenrechten niet genoeg respecteert.

Emerging Markets debt

Dit zijn verschillende soorten beleggingen uit landen die van ontwikkelingsland aan het uitgroeien zijn tot een economisch ontwikkeld land. Denk hierbij bijvoorbeeld aan obligaties.

Benchmark

We vergelijken onze beleggingen met een andere, vergelijkbare set beleggingen met dezelfde focus. Dit is een benchmark. Zo zien we hoe goed onze beleggingen het doen.

VBDO

De Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling organiseert jaarlijks de VBDO benchmark verantwoord beleggen door pensioenfondsen. Hier doen de vijftig grootste pensioenfondsen aan mee.

Nieuwe pensioenregeling

Niet alles verandert in de nieuwe pensioenregeling. Lees op onze website wat we nu al weten, wat verandert en wat gelijk blijft. Scan de QR-code of typ de volgende url in de zoekbalk:
pensioenfonds-snsreaal.nl/nieuwe-pensioenregeling

Vooruitblik door Raad van Toezicht “Evenwicht staat centraal”

Het pensioenfonds staat, met de komst van de nieuwe pensioenregeling, aan de vooravond van grote veranderingen. Evenwicht staat daarin centraal. Op weg naar de overstap naar de nieuwe pensioenregeling is een belangrijke rol weggelegd voor de onafhankelijke Raad van Toezicht. Die houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in het fonds. En met ingang van de Wet toekomst pensioenen in 2023 is onze rol duidelijk verzaard.

Zo hebben we een expliciet goedkeuringsrecht als het gaat om het overhevelen van het totale pensioenvermogen naar de nieuwe pensioenregeling met persoonlijke pensioenpotjes. In vaktaal heet dat ‘invaren’. We moeten vooral beoordelen of het invaren als geheel evenwichtig gebeurt. We houden hierbij rekening met de situatie en de belangen van alle deelnemers: jong en oud, actief en gepensioneerd of slaper.

We gaan de overgang naar de nieuwe pensioenregeling op de voet volgen en waar nodig kritische vragen stellen. Onze rol is vooral procesmatig en betreft vooral een beoordeling rondom het besluitvormingsproces; is alle relevante informatie meegewogen en is de onderbouwing schriftelijk vastgelegd? Voorbeelden van belangrijke besluiten die het bestuur moet nemen zien bijvoorbeeld op de wijziging van de pensioenregeling, invaren, de toedeling van het pensioenvermogen, wel of geen compensatie voor specifieke groepen deelnemers.

Het bestuur pakt de regie voor overgang naar de nieuwe pensioenregeling tot nu toe goed en verantwoord op. Wij hebben er alle vertrouwen in. Het is de komende jaren een pittige uitdaging om alle stappen tijdig, zorgvuldig, evenwichtig en transparant te zetten. En het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokkenen om die spannende reis tot een goed einde te brengen. Als nieuwe voorzitter sinds januari van dit jaar, als opvolger van Leen Paape, mag ik daar met

Arjen Pasma en Stephan Linnenbank aan werken. Samen beschikken we over veel kennis en een schat aan ervaring in de pensioenwereld en de financiële sector. Dat stelt ons in staat om onze onafhankelijke rol waar te maken en onze bijdrage te leveren aan een verantwoorde transitie, met evenwichtigheid als centraal thema.

Helen Heijbroek
Voorzitter Raad van Toezicht

Helen, Arjen en Stephan

Verfrissende communicatiekoers in 2024

Als pensioenfondsen willen we dit jaar meer van ons laten horen. Juist nu er veel verandering op stapel staat. In het kader van de nieuwe regeling willen we ons contact met jou als deelnemer versterken. Misschien heb je er al iets van gemerkt? Heb jij je bijvoorbeeld al aangemeld voor het deelnemerspanel? Daarin willen we graag van jou weten wat je van onze communicatie vindt. We gaan hierover graag met je in gesprek. Ook ontwikkelden wij samen met een extern bureau een nieuwe illustratiehuisstijl. Met allerlei sprekende

illustraties kunnen we onze communicatie ook in beeld versterken. En maken we de informatie over pensioen toegankelijker én leuker!

Maak kennis met Aram, Megan, Esra, Bert en Sonja. Wie past het beste bij jouw fase in je leven? Lees meer over ons vijftal op pensioenfondsen-snsreaal.nl/nieuweillustratiehuisstijl of scan de QR code.

Meld je aan voor het deelnemerspanel!

Wij willen je goed informeren over jouw pensioen en de wijzigingen die eraan komen. Maar wat vind jij nou eigenlijk van onze communicatie? Misschien heb je nog tips voor ons? Wij gaan hierover graag met jou in gesprek in een deelnemerspanel. Geef je op door jouw gegevens te mailen naar communicatie@blueskygroup.nl met de vermelding 'Deelnemerspanel'.

118,2%

De financiële positie

De beleidsdekkingsgraad (de gemiddelde dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden) is in april 2024 iets gestegen naar 118,2%. Het bestuur gebruikt de beleidsdekkingsgraad als uitgangspunt om jaarlijks een besluit te nemen over het wel of niet indexeren van de pensioenen.

Heb je een vraag over jouw pensioen?

De medewerkers van Pensioenservice staan voor u klaar. Wij zijn van maandag t/m vrijdag van 09.00 tot 17.00 uur bereikbaar.

Telefonisch: (020) 426 63 80

E-mail: pf.snsreaal@blueskygroup.nl

Samen naar de pensioenplanner kijken? Maak dan een afspraak voor videobellen.